

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Epidemie žluté zimnice v Brazílii 2017 - 2018. Aktualizace k 19.2.2018.

Popis aktuální epidemie žluté zimnice v Brazílii a Peru.

Epidemie žluté zimnice v Brazílii

Případy onemocnění žlutou zimnicí u lidí

Od června 2017 do 7. kalendářního týdne roku 2018 bylo v Brazílii hlášeno celkem 464 potvrzených případů žluté zimnice, z toho 154 úmrtí. Případy se vyskytly v São Paulo (181), Minas Gerais (225), Rio de Janeiro (57) a Distrito Federal (1).

Za poslední týden od 8. - 16. 2. 2018 bylo v Brazílii hlášeno 111 případů onemocnění, z toho 56 úmrtí. Případy jsou hlášeny ze států São Paulo (20), Minas Gerais (68) a Rio de Janeiro (23).

Z Evropské unie se od počátku roku 2018 nakazili žlutou zimnicí 2 neočkovaní cestovatelé z Francie (1) a z Nizozemí (1).

Nákaza u primátů

Od července 2017 do 15. února 2018 bylo nahlášeno 3481 případů onemocnění u primátů, z toho 506 případů bylo laboratorně potvrzených. Epizootie (infekce u zvířat s hromadným výskytem) byla hlášena ve 24 z 27 brazilských států. Cirkulace žluté zimnice u primátů byla potvrzena v šesti státech (Espírito Santo, Mato Grosso, Minas Gerais, Rio de Janeiro, São Paulo, Tocantins). São Paulo tvoří 44% epizootického výskytu.

Záchyt viru u komárů *Aedes albopictus*

V roce 2017 byl virus žluté zimnice zachycen v komárech *Aedes albopictus* ve venkovských oblastech dvou obcí (Itueta and Alvarenga) ve státě Minas Gerais v rámci výzkumu vedeného ústavem Evandro Chagas Institute. Toto významné zjištění vyžaduje další výzkum, zejména potvrzení kapacity vektoru.

Posouzení rizika

Detekce potvrzených případů žluté zimnice ve státě São Paulo a zjištění epizootického výskytu v městských částech São Paulo City (kde žije 12 miliónů obyvatel) vyvolává obavy. Příslušné úřady provádějí očkovací kampaň v městských částech São Paulo City, které dříve nebyly považovány za rizikové z hlediska přenosu žluté zimnice.

Doporučení pro očkování proti žluté zimnici

V této souvislosti je nutno zdůraznit, že občané Evropy cestující do Brazílie, do oblasti São Paulo by se měli před cestou nechat očkovat proti žluté zimnici. Očkuje se jednou dávkou vakcíny proti žluté zimnici.

Aplikace musí být provedena alespoň 10 dní před cestou do rizikové oblasti, aby se vytvořila dostatečná hladina ochranných protilátek. Důležité a povinné z hlediska vstupu do rizikové oblasti (a následně odjezdu) je provedení záznamu v mezinárodním očkovacím průkazu. Jedna dávka živé atenuované vakcíny proti žluté zimnici [chrání celoživotně](#) od 10. dne po provedení vakcinace. V České republice poskytují očkování proti žluté zimnici [specializovaná očkovací centra a centra cestovní medicíny](#)

Cestovatelům je dále doporučeno dodržovat opatření k ochraně proti poštipání komáry a věnovat pozornost příznakům onemocnění.

Výskyt možného přenašeče *Aedes aegypti* v Evropě

V Evropě se přenašeč - vektor *Aedes aegypti* vyskytuje od roku 2005 v osídlených oblastech Madeiry a od roku 2017 je jeho přítomnost potvrzena na ostrově Fuerteventura (patřící ke Kanárským ostrovům). Riziko přenosu onemocnění v rámci Evropy je velmi nízké. Nebezpečí zavlečení žluté zimnice, ať již infikovaného komára nebo cestovatele z rizikových oblastí do Evropy, je malé ale možné. ECDC monitoruje situaci ve výskytu možných přenašečů žluté zimnice. Dne 18. 1. 2018 vydalo druhou aktualizaci rychlého zhodnocení rizika (RRA) "[Outbreak of yellow fever in Brazil](#)".

Stručný popis onemocnění

Žlutá zimnice (febris flava) je onemocnění způsobené virem z čeledi *Flaviviridae*. Virus se vyskytuje v tropických a subtropických oblastech Jižní Ameriky a Afriky. Virus je přenášen na lidi, opice nebo primáty poštipáním infikovanými komáry rodu *Aedes* nebo *Haemagogus*. Virus na člověka přenášejí pouze samičky komárů. Komáři se infikují sáním na infikovaných lidech, opicích nebo primátech.

Onemocnění se vyskytuje v několika formách:

- U formy městská (urbánní) virus koluje pouze mezi lidmi a je přenášen zejména komáry rodu *Aedes aegypti*.
- Džunglová (sylvatická) forma žluté zimnice se vyskytuje v přírodních ohniscích nákazy mezi opicemi a virus přenášejí zejména komáři rodu *Haemagogus*.
- Forma střední, přechodná (savanová) se vyskytuje pouze v Africe. K přenosu viru dochází prostřednictvím komárů, kteří sají na opicích nebo primátech a následně na lidech, kteří pracují na hranici džungle nebo pralesa.

Klinický obraz žluté zimnice se pohybuje od subklinického až po závažný průběh s multiorgánovým selháním vedoucím ke smrti. Inkubační doba onemocnění je 3 - 6 dní. U symptomatického průběhu se klinické příznaky vyznačují náhlým začátkem, horečkou, bolestmi hlavy a v zádech, únavností, nevolností, zvracením.

Po krátkém ústupu příznaku může dojít k rozvoji druhé fáze onemocnění. Přibližně u 15 % případů se rozvíjí závažná forma onemocnění charakterizovaná vysokou teplotou, žloutenkou, krvácením, šokem a multiorgánovým selháním. Smrtnost se pohybuje od 5% do 50%. Horší průběh bývá u osob nově příchozích do rizikové oblasti.

Žlutá zimnice v Peru

Podle WHO PAHO bylo v roce 2017 hlášeno 14 případů žluté zimnice z 6 oblastí: Huánuco (1), Ayacucho (3), Cusco (1), 6 in Junín (6), Loreto (1), a San Martín (2).

Od začátku roku 2018 jsou v Peru registrovány 3 případy žluté zimnice v oblasti Ucayali (2) a Madre de

Dios (1), z toho jeden případ byl laboratorně potvrzený. Obě oblasti jsou z hlediska žluté zimnice považovány za rizikové. Onemocnění se vyskytla u neočkovaných osob.

Očkování proti žlutí zimnici je u cestovatelů do těchto oblastí vyžadováno.

Zdroje:

Denní zprávy ECDC - 19/02/2018

WHO IHR - 17/02/2018

WHO PAHO

Ministerstvo zdravotnictví Brazílie